

Politickoekonomický kontext západní mizérie ...

FP

Dobový chaos nebezpečně narostl, jak se v tom všem zorientovat. Co znamená krach tří významných amerických bank? V suverenistickém magazínu FrontPopulaire dešifruje mizerii západní civilizace brilantní Jacques Sapir.

K čemu v Americe došlo?

Tři velké americké banky zastavily platby, mezi nimi byla i Silicon Valley Bank (SVB). Vystala hrozba velké bankovní krize. Došlo ke dvěma věcem, s růstem úrokové míry, obligace, které banky držely, ztratily hodnotu. Je to klasický jev: naroste úrok a hodnota dalšího prodeje dluhopisů, tedy tržní hodnota (nikoliv nominální), jde dolů. Závazky bank vůči zákazníkům, jinými slovy úvěry, však zůstanou konstantní. Aby pokryly výplaty, hlavně high-tech firmám západního pobřeží, musely banky se ztrátou dluhopisy prodat, když se to zveřejnilo, klienti zpanikařili a masívně si přicházeli pro své peníze. Jde o klasický mechanismus krize likvidity a může být fatálním pro

každou banku. Všimněte si, že všeobecná rovnováha těchto bank, tedy rovnováha aktiva a pasiva, nebyla dotčena. Ovšem solventnost se měří v čase, zatímco likvidita je okamžitá. Tedy krize likvidity vyvolá nerovnováhu mezi zdroji bank (které jsou dlouhodobé) a krátkodobými závazky. Vede to k druhému problému. Trumpova administrativa snížila jisté bezpečnostní bankovní limity. Od roku 2008 měly banky povinnost respektovat jistý poměr mezi dlouhodobými a krátkodobými zdroji. Tyto tři banky byly pod limitem stanoveným Trumpem a proto nepodléhaly stejným omezením jako velké banky. Jde o vážnou krizi, která ovlivní inovační sektor a start-ups, ale z pohledu systémového rizika se zdá, že vše je pod kontrolou. Krize těchto bank znejistila střadatele a správce fondů v USA, burzovní hodnota bank šla dolů. Avšak Federální rezervní fond (FED) vytvořil úvěrový nástroj, který čelí krizi likvidity. Program Bank Term Funding umožnil bankám půjčit si 165 miliard a situace se uklidnila. Zbývá vyřešit dva problémy. Financování start-ups, s krachem SVB se dostal do problémů celý sektor inovační ekonomiky. Je nutné, aby SVB a další dvě banky někdo rychle koupil. Zatím se zdá, že řešení tu nepokročilo. Druhým problémem je růst úrokové míry. Zvednutím úroku o 0,75 %, FED vyprovokoval proces snižování hodnoty obligací, které generují důležitou část bankovních příjmů. Je zřejmé, že FED není svobodný v monetární politice, totiž musí brát zřetel na stabilitu bankovního systému.

Panika kolem krachujících bank se rychle rozšířila do Evropy, kde se problém mj. dotýká Crédit Suisse, nezačal konec světového finančního systému?

To je velmi přehnané. Problémy Crédit Suisse mají jiný původ než u banky SVB. Crédit Suisse zažila opakované skandály a chyby vedení – připomíná to pád britské Greenstill – banka přiznala, že od počátku února ztratila 7,4 miliardy eur. Akcionáři Crédit Suisse (Katar a Saúdská Arábie) odmítly banku rekapitalizovat. Přímý důsledek: Švýcarská centrální banka musela intervenovat masívní

půjčkou 50 miliard. Na čas se situace uklidnila. Crédit Suisse by měla být restrukturována, koupena jinou bankou, nebo rozdělena do víc nezávislých jednotek. Stabilizovat situaci znamená rychle najít udržitelné řešení, pokud se to neudělá, v systému zůstane potenciál latentní krize.

Francouzský ministr financí (Bruno Le Maire), jak je jeho zvykem, nelenil a ujišťoval střadatele, že jim nic nehrozí, žádné nebezpečí evropskému finančnímu systému. Co soudíte o tomto typu diskursu?

Co chcete, aby říkal? Jeho kredibilita je už dlouho nulová, už roku 2022 tvrdil, že ruská ekonomika se každých okamžikem rozsype. Nemá dostatečnou inteligenci posoudit situaci, ani dělat realistické prognózy. Není adekvátním člověkem na adekvátním místě. Krize SVB je v danou chvíli omezená na USA a na high-tech sektor. Momentálně nejsme konfrontováni s novým Lehmann Brothers. Ovšem vzpomeňme, že pádu Lehmann Brothers předcházely krachy četných bank, obzvlášť specializovaných na financování hypoték. Krize 2007-2008 byla krizí bankovních deregulací kombinovaných se špatným jednáním ministerstva financí. I dnes se vyskytují rizikové faktory. Obecně, ekonomicko-finanční situace není dobrá. Americká ekonomika je na pokraji recese. FED od jara loňského roku čelí inflaci tradičními prostředky úrokové míry, aniž by zohlednil dopad své politiky na stabilitu bankovního sektoru a finančního systému. Velký holandský ekonom Jan Tinbergen v padesátých letech řekl, že k efektivní a koherentní ekonomické politice, musí existovat tolik nástrojů, kolik je cílů. Dnes zápolíme se třemi cíli, proti inflaci, boj za udržení ekonomického růstu a stabilitu bankovního systému: to všechno má zajistit jeden nástroj, centrální banka a její politika. Odtud pramení znepokojení nad efektem ekonomické politiky, některé ekonomické cíle nelze dosáhnout cestou monetární politiky. Pozorně sledujme politiku FED, obětuje inflaci bankovnímu systému nebo naopak? Nebo co se stane, pokud politika FED nebude čitelná?

V kontextu inflace, veřejného dluhu a monetární ne-suverenity jako ve Francii, jaké scénáře jsou možné?

Francouzské dilema je komplikované kvůli monetární ne-suverenitě. Riskujeme explozivní budoucnost. Ekonomická situace si vynucuje odkup části státního dluhu centrální bankou a znehodnocení směnného kurzu, abychom získali zpět část ztracené kompetivity. Sem však Evropská centrální banka (ECB) nemíří. Důležitým bodem bylo rozhodnutí ECB z 16. března zvýšit úrokovou míru. Prioritou tedy je boj s inflací, aniž by se prokázala účinnost tohoto opatření. Víme, že existuje klan jestřábů kolem německých a holandských expertů v ECB, ti požadují růst úroku až k 5%, pokud by se tato politika prosadila, francouzská ekonomika by čelila katastrofě. Recesivní šok vyprovokovaný růstem úrokové míry, ztráta kompetivity a šok z financování dluhu.

Co znamená vynucené schválení důchodové reformy pomocí článku 49.3 v politicko-ekonomické situaci země?

Článek 49.3 byl zamýšlen jako nástroj ke schválení rozpočtu, aby schvalování rozpočtu nemohli vydírat poslanci vládní většiny. A tato procedura byla vládou zneužita, důchodová reforma schválena v rámci procedury finančního zákona. Proti vůli většiny občanů země, proti odborům a proti vůli některých členů vládní většiny. Vláda riskuje, že vyvolá totální chaos v zemi. Tato reforma bez prostřední naléhavosti, nekoherentní, nespravedlivá a plodící nerovnost, není legitimní. Vládnoucí vůbec nezajímá názor občanů, tvrdě sledují technokratická dogmata, stále víc a víc jsou vzdáleni od reality. Macronovo počínání je hluboce nezralé – každý rozumný člověk by tento projekt stáhl – ale také svou podvědomou nenávisť k francouzskému lidu. Vstupujeme do extrémních turbulencí, kde instituce, zdiskreditované zneužíváním, nebudou mít schopnost hrát stabilizační a uklidňující roli ve výbušné situaci.

■ ■ ■ ■ ■ (1 votes, average: 5,00 out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

